

GÖSTERİ DÜNYASINDA KADIN OYUNCULARA YÖNELİK CİNSİYETÇİ YAKLAŞIM VE BİR ÖRNEK OLAY: FAT ACTRESS

N. Aysun Yüksel*

ÖZET

Pek çok iş alanında olduğu üzere gösteri dünyasında da kadınlara yönelik cinsiyetçi ve eşitsiz uygulamalar söz konusudur. Kadın oyuncuların yaşları ve bedenlerindeki dönüşüm bir role tercih edilmelerinde olumsuz faktörler olarak karşılına çıkarken erkek oyuncular için ilerlemiş yaşları ve/veya deforme olmuş bedenleri başrolde oynamak için bir sorun olmamaktadır. Bu noktadan hareketle, anılan ayrımcılığa ilişkin Kirstie Alley'in ironik bir yaklaşıma sahip, otobiyografik özellikler de taşıyan yedi bölümlük dizisi Fat Actress ele alınmakta ve feminist bir bakış açısıyla değerlendirilmektedir. Değerlendirme tek tek her bölümü ele almak yerine sözü edilen sorunu ortaya koymaya yardımcı olacak başlıklar altında yapılmıştır. Şişman bir kadın olarak yaşadıkları, şişmanlığının kariyerine etkisi ve gösteri dünyasının dizideki yansımaları çalışmanın ana hatlarını oluşturmaktadır. Kirstie Alley'nin kariyeri sinema ve televizyon oyunculuğuna dayandığı için kariyerine ilişkin değerlendirmeler yapılırken ağırlıklı olarak yıldız olgusunun ölçütleri referans alınmıştır. Ancak, kimi kuramcıların televizyondaki sürecin daha farklı işlediğine ilişkin görüşleri de göz önünde bulundurularak (1), aralarındaki ayrımı belirtmek amacıyla Alley bu çalışmada şöhret, ünlü ya da oyuncu olarak nitelendirilmiştir. Bu çalışma yardımıyla, gösteri dünyasında kadın oyunculara yönelik cinsiyetçi ve eşitsiz uygulamalara dikkat çekilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar sözcükler: şöhret, kadınlar, gösteri dünyası, eşitsizlik, toplumsal cinsiyet, beden imgesi.

SEXIST APPROACH TO WOMEN PERFORMERS IN SHOW BUSINESS AND A CASE STUDY: FAT ACTRESS

ABSTRACT

In show business, similar to many other business activities, there are certainly sexist and unequal practices against women. Generally in show business the ages and the body transformation of the women performers have negative influences to be chosen to a certain role. On the contrary men, even though, become old and their bodies are distorted. They could easily be chosen for a leading role. In this study, beginning from this point, related to the discrimination mentioned before, the autobiographical and ironic serial, which is seven parts in sum, and named "Fat Actress" of Kirstie Alley, is evaluated by feminist approach. In this evaluation, instead of taking every part separately, titles are formed, which helps to display and discuss the defined discrimination problem. The problems of Kirstie Alley as a fat woman, the effects of being fat to her career and the reflections of show business in the serial are the main subjects of this study. Because of the career of Kirstie Alley, is based on being an actress in cinema and television, the evaluation of her career has predominantly based on the criteria of stardom. On the other hand, taking into consideration, the view points of some theorists about the process in television world is totally different than others. Alley is also described as "celebrity", "famous", or simply "actress" in this study to emphasize that difference. This study aims to draw attention to the sexist and unequal women oriented practices in show business.

Keywords: celebrity, women, show business, inequality, gender, body image.

GİRİŞ

Profesyonel iş yaşamında kadınlarla erkekler arasındaki ücret politikalarındaki eşitsizlik, çalışma koşullarının farklılığı, kadınların cin-

siyete ilişkin önyargılardan kaynaklanan istihdam sorunları ya da kadın çalışanların kariyerlerinde yükselme yolunda önlerine çıkan engeller konusunda pek çok çalışma yapılmaktadır. Ancak yapılan bu çalışmalar arasında gös-

* Yrd. Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi

teri dünyasında var olmaya çalışan kadınlar, başka deyişle yıldızlar ya da şöhretli kadınlar, pek yer almamaktadır. Akademik anlamda yapılan sinema çalışmalarında şöhretlerin ve onlara ilişkin konuların ele alınışı ancak 1970-1980'li yıllarda yükselişe geçebilmiştir (Branstons 2000: 107). Benzer biçimde, şöhretli kadınların, kadın çalışmalarında da geriden gelen, tali bir konu olduğu söylenebilir. Bunun yanı sıra, sinemada kadınların ve kadın sorunlarının ele alınışında feminist film eleştirisi büyük rol oynamıştır. Laura Mulvey'in de aralarında bulunduğu feminist film kuramcılığı, filmlerde kadın oyuncuların görsel haz nesnesine dönüştürülmesi, cinsel farklılıklar gibi konulara odaklandıkları çalışmalarıyla dikkat çekmiştir. "Feminist film eleştirmenleri öncelikle toplumdaki eşitsizliklerin ve kadına yönelik cinsiyetçi ayrımların ve bastırmaların kaynağı olarak gördükleri babaerki yapıların ve bunların inşa edilme yollarının çözümlenmesini ve deşifre edilmesini sağlamaya çalışmaktadırlar" (Özden, 2004 : 193). Yapılan çalışmaların ağırlık noktasının filmlerde sunulan kadın imgesi oluşturmaktadır. Feminist eleştirmenler sinema perdesinde yansıyan kadın imgelerinin gerçek kadınlardan çok erkeğin kadına yönelik bilinçaltı duygu ve düşüncelerinin, arzu ve korkularının temsilleri olduklarını kabul etmektedir (Özden 2004: 194). Feminist eleştiride şöhretli kadınlara eğilen çalışmalar da yapılmıştır. Feminist eleştiri Marilyn Monroe gibi oyuncuları bazı kadın karakter ve starpersonaları erkek imgelemine ihtiyaçına cevap veren figürleştirmeler olarak eleştirilirken, Katharine Hepburn, Marlene Dietrich gibi oyuncuları imgeleri nedeniyle, kadın izleyiciler için olumlu nitelikler taşıyan kadın modelleri olarak değerlendirmişlerdir (Özden 2004: 200). Bütün bu olumlu yaklaşım ve çalışmalara karşın şöhretli kadınların çalışma yaşamlarında karşılaştıkları erkek egemenliğinden kaynaklanan sorunlar pek dikkat çekmemiştir. Oysa, tıpkı diğer çalışma alanlarında olduğu üzere, gösteri dünyasında da kadınlara yönelik cinsiyetçi bir yaklaşım söz konusudur. Şöhretli kadınların çalışma yaşamlarını sürdürmeleri için erkeklerden çok daha fazla çaba göstermeleri gerekmektedir. Gösteri dünyasında yaş ve bedene ilişkin baskıyı kadın şöhretler erkeklerden çok daha fazla hissetmektedir. Bu konuda verilecek bir kaç somut örnek çalışmanın sorununu netleştirecektir.

Jack Nicholson ve Shirley MacLaine arasında bir karşılaştırma yapmak sözünü ettiğimiz eşitsiz, cinsiyetçi uygulamaları netleştirecektir. Neredeyse aynı yaşta olan Nicholson (doğum yılı 1936) ve MacLaine (doğum yılı 1934) kendilerini kanıtlamış iki yetenekli oyuncudur. Kariyerlerinin kesiştiği *Terms of Endearment* (1983) filmindeki performanslarıyla 1984'te MacLaine En İyi Kadın Oyuncu Oscar ödülünü Nicholson da En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Oscar ödülünü kazanmıştır. Filmde canlandırdıkları karakterler arasında romantik bir ilişki söz konusudur. Başka deyişle, filmde birbirleri için çekici olan yaş, görünüm ve konumda iki kişiyi canlandırmaları yapımcılar tarafından olağan görülmüştür. MacLaine ve Nicholson *Terms of Endearment*'ın devamı niteliğinde olan *The Evening Star*'da (1996) yine aynı ilişkiyle karşımıza çıkarlar (2). Ancak, Jack Nicholson bir sonraki filmi *As Good As It Gets*'de (1997) ilerleyen yaşına karşın kendinden 26 yaş genç olan Helen Hunt ile başrolü paylaşır ve onun sevgilisini oynar. MacLaine ise büyükanne rollerine takılıp kalır adeta. 2000'li yıllarda her ikisinin kariyerine bakıldığında Nicholson başrolde hem de cazibeli bir erkek olarak (2003 yapımı *Something Gotta Give*'de olduğu gibi) oynamaya devam ederken MacLaine 2005 yapımı *Rumor Has It*'de olduğu gibi yardımcı rollerde ve yine büyükanne olarak izleyici karşısına çıkar. Kuşkusuz bu yeni bir eğilim değildir. Örneğin, *Mogambo*'da (1953) 24 yaşındaki Grace Kelly'nin partneri 52 yaşındaki Clark Gable'dır. Bir sonraki sene Kelly'nin *Dial M for Murder* (1954) filmindeki partneri 49 yaşındaki Ray Milland'dır (Branstons 2000: 115). Görüldüğü üzere, gösteri dünyasında yaş erkeklerin albenisini olumsuz yönde neredeyse hiç etkilemezken, kadınların kariyerlerini kısıtlayan bir etken olarak belirir. Oyuncu Katharine Hepburn'un bu konudaki düşünceleri durumu pekiştirecektir:

"En iyileri bile daha fazla kalamaz. Erkeklerin bazıları kalabilir de, kadınlar için gençlik önemlidir. Garbo ve Pickford ne zaman çekileceklerini bildiler. Gish bir karakter oyuncusu oldu. Crawford bir çizgi film karakterine dönüşüp eli baltalı katili bile oynadı. Bette Davis portakal suyu reklamlarına çıktı. Tanrı aşkına portakal suyu ve Betty Davis!" (Berg 2005: 30).

Kadın ve erkek şöhretler arasındaki eşitsizlik yalnızca yaşla değil aynı zamanda görünümle de ilişkilidir. Kuşkusuz, şöhretler için bedenleri önemli bir araçtır. Gledhill, yıldızların izleyicilere bedenleriyle ulaştıklarını ileri sürer. Bu “görünümü korumanın” gerekliliğini ve kadın yıldızların perdedeki ömürlerinin ne kadar kısa olduğu sonucunu doğurmaktadır (aktaran Graham ve Wallis 2001: 116). Yaşı ilerlemiş, artık “karakter oyuncusu” olmuş kadın şöhretler yine de formlarını korumak durumundadırlar. Jean Fonda, Shirley MacLaine, Diane Keaton, Meryl Streep bu nitelikleri yansıtan şöhretler olarak sıralanabilir. Dış görünüm erkek şöhretler için de önemli olmakla birlikte sınırların daha esnek olduğu söylenebilir. Sean Connery ya da Nicholas Cage seyreden saçlarına karşın gözde oyuncular. Marlon Brando artan kilosuna karşın *Don Juan DeMarco*'da (1995) başrol oynayabilmiştir. Buna karşın, başlangıçtaki imgesini yitirip kilo alan bir kadın oyuncunun aynı şansa sahip olması oldukça güçtür.

Kirstie Alley'nin Brenda Hampton'la birlikte tasarlayıp, yazdığı, yapımcılığını üstlenip başrolü oynadığı yedi (7) bölümlük televizyon dizisi *Fat Actress* buraya kadar ortaya konulmaya çalışılan soruna odaklanmış bir yapıdır. Albenili bir şöhretken aldığı kilolar nedeniyle gösteri dünyasından uzaklaşmak zorunda kalan Alley, *Fat Actress* aracılığıyla üyesi bulunduğu gösteri dünyasını, kısmen kendinden de yola çıkarak, mizahi yollarla eleştirmektedir (CNBC-e Dergi 2005: 41). Bu eleştirinin çıkış noktasında şişmanlanmış bir kadının şöhret olması yatmaktadır. Alley'nin yaşı da gösteri dünyasının ölçütlerine göre ileri olmakla birlikte bu konuya odaklanılmamaktadır. Birinci bölümde, bir diyalogla yapılan ima dışında Kirstie Alley'nin yaşıyla ilgili bir sorun dile getirilmemektedir. İronik hatta bazen kara mizaha yakın bir biçime ve kimi yanlarıyla otobiyografik özelliklere sahip olan dizi feminist eleştiriden hareketle ele alınacak ve dizinin bu bakış açısına göre etkili olan iletileri üzerinde durularak sinema sektörünün erkek egemen yapısı ortaya konulup, eleştirel bir bakış açısıyla durum saptaması yapılacaktır. Diziye ilişkin değerlendirmelere geçmeden önce Kirstie Alley'nin biyografik bilgilerine kısaca değinmek yerinde olacaktır.

STAR TREK İP'DEN FAT ACTRESS'E KIRSTIE ALLEY

Gerçek adı Kirstie Louise Deal olan Kirstie Alley 12 Ocak 1951 Kansas'ta dünyaya geldi. Alaycı, çarpıcı, esmer, buğulu sesli oyuncu ilk filmi *Star Trek II: The Wrath of Khan* (1982) ile dikkatleri çekti. Ne var ki daha sonra daha çok kişisel sorunları nedeniyle bu çıkışı iyi değerlendiremedi. Asıl yükselişi televizyonda oldu. Ünlü televizyon dizisi *Cheers*'de Shelley Long'dan boşalan yeri 1987-1993 yılları arasında canlandırdığı Rebecca How karakteri ile doldurdu. *Cheers*'deki performansıyla Emmy (1991), Golden Globe (1991) ve People's Choice (1991) ödüllerini aldı. Beyaz perdedeki performansları da *Summer School* (1987), *Look Who's Talking* (1989), *Madhouse*, *Sibling Rivalry*, *Look Who's Talking Too* ve yine devam filmi *Look Who's Talking Now*'da (1993) olduğu gibi daha çok komedi ağırlıklı oldu. 1997-2000 yılları arasında yayınlanan ve başrolde yer aldığı 66 bölümlük *Veronica's Closet* ile televizyonda yeni bir başarı elde etti. Ancak bu dizinin ardından aynı yükselişi koruyamadı ve kariyerine televizyon filmleri, mini televizyon dizileri ve dizilerde konuk oyuncu olarak devam etti. Kendisi gibi oyuncu olan Parker Stevenson'la 1983-1997 yılları arasında evli kaldı ve iki çocuk sahibi oldu. Artan kilosunu kariyerini duraklattı. Bu konuyla ilgili kısmen yaşadıklarını da yansıttığı *Fat Actress* dizisiyle televizyon ekranlarına geri döndü ve yine dikkatleri üzerine çekti. Bu dizinin ardından kilo vermeyi başardı ve şu anda bu yönüyle magazin basınının ilgi odağı durumundadır (<http://www.imdb.com/name/nm0000263/bio>).

FAT ACTRESS DİZİSİNİN GENEL PROFİLİ

NBC televizyon şirketi tarafından çekilen dizi, daha önce de belirtildiği üzere yedi (7) bölümden oluşmaktadır. Bölüm başlangıçlarında jenerik bulunmamakta, Alley'nin evinin genel çekim görüntüsünün ardından olaylar başlamaktadır. Hemen her bölümde, John Travolta, NBC Televizyonu'nun Başkanı Jeff Zucker, Larry King gibi ünlü bir kişi kendi kimliğiyle dizide rol almaktadır. Dizide Kirstie Alley'nin yanı sıra asistanı Eddie Falcon rolünde Bryan Callen ve saç, makyaj gibi kişisel bakımıyla ilgili işlerine yardım eden Kevyn Shecket ro-

lünde Rachael Harris tüm bölümlerde yer almaktadır. Her bölümün bitiminde, bölümdeki olaylarla ilişkilendirilebilecek sözleri olan şarkılar çalınır. Şarkıların hepsi erkekler tarafından söylenir ve 4 tanesi şişman kadınlara övgü içerir. Görüntüde ise o bölümde rol alan konuk oyuncuyla Kirstie Alley dans eder. Bazen Alley'nin konuk oyuncuyla dans ettiği mekanda, çekimde kullanılan ekipman görünür. Her iki yolla da dizinin kurmaca olduğu vurgulanarak izleyicinin olaylara yabancılaşması ve uzaktan bakması sağlanır. Dizide bölümlerin izleyiciye yansıtılan bir adı, başlığı bulunmamaktadır. Ancak, her bölümde gösteri dünyasının ve bu dünyanın üyesi olan şöhretlerin eleştirilecek bir eğilimi ya da uygulaması öne çıkar. Dizide şöhretli insanlara ilişkin önyargılar da hicvedilir. Dizinin temel sorunsalı olan şişmanlıktan kurtulma yolları da yine benzer biçimle ele alınır.

FAT ACTRESS'TE SIRADAN BİR KADIN OLARAK KIRSTIE ALLEY

Beden, günümüzde yalnızca biyolojik bir varlık olarak ele alınamayacak kadar çok anlam içermektedir. Örneğin, Baudrillard'a göre "bugün bizzat bedenin sahip olduğu kimlik, cinsiyet ya da statü bir moda malzemesine dönüşmüştür" (2002: 142). Dolayısıyla, bir moda malzemesi olarak beden çeşitli kalıplara sokulan ve biçimine müdahale edilen bir nesne olarak ele alınabilmektedir. Foucault da beden-iktidar ilişkisine vurgu yapar. Ona göre bedenin denetim altına alınması ve beden bilinci, ancak bedenin iktidar tarafından ele geçirilmesiyle kazanılmıştır:

"Jimnastik, askeri talimler, kas geliştirme, çıplaklık, güzel bedenlere övgüler düzülmesi... Tüm bunlar, iktidarın sağlıklı bedenler üzerinde, çocukların ya da askerlerin bedenleri üzerinde yürüttüğü aralıksız, inatçı ve titiz çalışma sonucu, bireysel bedenin arzulanır bulunmasını hedefleyen bir çizgi üzerinde yer alır" (1994: 24).

Ne var ki burada sözü edilen beden her iki cinsiyeti kapsıyormuş gibi gözükse de aslında yoğun olarak biçimlendirilmeye, başkalaştırılmaya çalışılan ve sömürülen kadın bedenidir. Hole, "normal", ince, sağlıklı kadın için; başka

deyişle "ideal" kadınlık için çok fazla efor harcanması gerektiğini ileri sürer. Ona göre, Kadınlık "doğal" bir şey değildir. Doğal olanla birlikte gariplikleri de barındırır (2003: 324). Benzer biçimde Coward da, erkeklerin doğal, kadınların ise tanımlanan cins olduğunu ileri sürer. Çocukluktan itibaren kadınlar, incelendiklerinin, tanımlı cins olduklarının ve toplumun üzerlerine cinsel ve ahlaki ideallerini yazmaya çalıştığının farkındadır (1989: 29, 76). Önlerine neredeyse uyumlanması imkansız idealler konulur. Bu ideallerin belirlenmesinde geçmişte doğrudan devlet, aile ya da din etkili olmaktadır şimdi kendilerini gerçekliğin saydam kaydı olarak sunan kitle iletişim araçları belirleyici olmaktadır. Ancak, bu araçların ideal beden imgesi olarak sundukları çoğu zaman erişilmesi imkansız, doğada karşılığı olmayan bir yapıya sahiptir. Son dönemlerde ideal olarak sunulan kadın bedeninin daha da incelendiği ileri sürülebilir. Bu da ortalama kadın için ideal ölçülere uymama sonucunu doğurmakta, bununla ilgili bir çelişki yaratmakta ve ideale ulaşmayı giderek zorlaştırmaktadır. Üstelik çoğu zaman bu imgeler bilgisayar teknolojisinin yardımıyla yeniden üretilmiş, yapay, yapınıtı görüntülerdir.

"Kültürümüzün yarattığı ideale doğada rastlamak zordur. Büyük bir çaba harcamadan bu biçime ulaşabilen çok sayıda olgun kadın yoktur. Hemen hemen tüm kadınların bu biçimde olduğuna bizi inandıran reklam imgeleri, fotoğraflar vs.dir. Fakat ideal yapay olarak oluşturulur. İlan tahtalarını dolduran modellerin sayısı da çok sınırlıdır ve bütün fotoğraf teknikleri bu mükemmel vücut yanılmasını yaratmaya yöneliktir. Bir çok kadın bu imgenin olanaksız olduğunu, gerçekten ulaşılabilir olmak yerine kültürümüzün isteklerine uygun olduğunu bilmektedir. Ancak, buna rağmen imge bizi tuzağına çekiyor. Çünkü kültürümüz vücudumuzu her biri kendine göre çok büyük alanlara ayırıp, parçalayarak şiddetli bir şişmanlık nefreti yayıyor" (Coward 1989: 44).

Bu nefretin yaşatılmasını tüketim kültürü yoğun olarak destekler. Şişmanlıktan nefret ederek ve sunulan ideal beden imgesine ulaşmak

için sürekli tüketmek gerekmektedir: Selülit kremleri, sıkılaştırıcılar, şekil verici spor aletleri, d-toks kampları, spa merkezleri, spor salonları, egzersiz CD'leri... Sağlıklı bir bedene kavuşmak için gerekli olan egzersiz bile artık biçim değiştirmiştir. Willis'e göre egzersiz kadınların güç, çeviklik ve fiziksel özgüvene duydukları olumlu istekleri alıp stil, güzel bir beden imgesi ve performans konularında rekabete dönüşmüştür (1993: 87).

Tüm bunlardan sonra akla gelen soru, nasıl olup da kadınların tüm yapaylığına ve neredeyse imkansızlığına rağmen ideal olarak sunulan beden imgesine kavuşmak için sözü edilen yollara başvurabildiği ve bu kültürün bir parçası olabildiğidir. Coward'a göre, kadınların bu ideale ilgisini yaşatan en önemli mekanizma belki de bu idealin şişmanlık ve ete yönelik bir *tiksinti* üzerine inşa edilmesidir (1989: 42). *Fat Actress* dizisinde Kirstie Alley de bu tür tepkilere maruz kalır. Birinci bölümde evine gelen polislerin nitelemeleri, NBC Televizyonu'na görüşmeye gittiğinde çalışanların bakışları, Alley gittikten sonra yöneticilerin konuşmaları, ikinci bölümde yönetmen McG'nin telefonda onun için söyledikleri, üçüncü ve dördüncü bölümde komşusu Mayim Bialik'in hakarete varan tavrı hep böyle bir *tiksintiye* dayanmaktadır. Üstelik Kirstie Alley'nin kendi bedenine yaklaşımı da diğerlerinden çok farklı değildir. Toplumda geçerli kılınan ideal beden imgesinden bağımsız olarak kendi bedenini algılayıp, değerlendiremez. Alley şişman bedeninden hiç de memnun değildir.

Fat Actress dizisinde, daha önce de vurgulandığı üzere, Kirstie Alley'nin kilosu tüm yaşamını etkileyen bir sorun olarak ortaya konulur. Ancak dizide şişmanlık bir sağlık sorunu olarak ele alınmaz. Şişmanlık Kirstie Alley için kariyeri kadar cinsel yaşamını da sonlandıran estetik bir sorundur. Alley toplumsal yargıları yeniden üretir. Onun bakış açısına göre gösteri dünyası da aktif bir cinsel yaşam da albenili bir kadın olmayı gerektirmektedir ve modern dünyanın ölçütlerine göre cazibenin şişmanlıkla bir arada olması düşünülemez. Dizide Kirstie Alley hep duygusal bir boşluk ve cinsel bir açlık içindedir. Kendisini arzulayacak, hoş bir erkeğin olabileceğine ilişkin inancının olmadığı hissedilir. Zayıflamayla ilgili tek motivasyon kaynağı ünlü rock şarkıcısı Kid Rock'tır. Bir

gün Kid Rock'la ilişkiye girip ardından Rock'ın ona "Dünyada gördüğüm en ama en güzel vücuda sahipsin" dediğine ilişkin fantezileri vardır. Dizideki bu saplantısıyla Kirstie Alley hem bir şöhret olarak hem de bir kadın olarak toplumun ve bağlı olarak gösteri dünyasının iç içe geçmiş beklentilerinin altını çizer: *kadın çekici olmalı ve bu çekiciliği ona bakılmasını sağlamalıdır*. John Berger *Görme Biçimleri* isimli çalışmasında bu durumu şöyle dile getirir:

"Erkekler davrandıkları gibi, kadınlar da göründükleri gibidirler. Erkekler kadınları seyreder. Kadınlarsa seyredişlerini seyrederler. Bu durum, yalnızca erkeklerle kadınlar arasındaki ilişkileri değil, kadınların kendileriyle ilişkilerini de belirler. Kadının içindeki gözlemci erkek, gözlenense kadındır. Böylece kadın kendisini bir nesneye –özellikle görsel bir nesneye– seyirlik bir şeye dönüştürmüş olur." (1986: 47).

Kirstie Alley Kid Rock tarafından arzulanmayı diler. Onun tarafından bakılmayı ve beğenilmeyi ister. Ancak, kendi kafasında oluşturduğu kriterlere göre, Kid Rock'ın onu bu haliyle arzulaması olanaksızdır. Oysa, dizinin ikinci bölümünde Kid Rock'la karşılaşmalar ve içki içmek için sözleşirler. Bir ara Kid Rock karşılaştıkları yerdeki garsonla konuşurken, Kirstie Alley'i çok beğendiğini, Hollywood silikону taktırmış sıksalardan bıktığını ve ilk fırsatta onunla birlikte olmak istediğini söyler. İdeal olarak sunulan yapıntı bedenlerden o da bıkmıştır. Başka deyişle, Alley'nin hedef koyduğu ilişki ve beğeni zaten potansiyel olarak vardır. Ancak, Alley'nin bundan hiçbir zaman haberi olmayacaktır.

Kirstie bir kadın olarak görünümüyle ilgili özgüvenini yitirmiş durumdadır. Dizinin altıncı bölümünde yardımcı Kevyn, Alley'i günlerdir yatağından çıkmamış bir halde, özensiz, yaşama karşı isteksiz bir ruh hali içinde bulur. Onun da söylediği gibi Kirstie Alley tüm depresyon belirtilerini gösterir. Bu yalnızca bir şöhret olarak onun yaşadığı bir süreç değildir. Beden görünümünden, kilosundan memnun olmayan bir kadın kendini bu nedenle mutsuz hissedebilmektedir. Üstelik bu memnuniyet-

sizlik kadınlarda erkeklerden çok daha fazladır. Freedman, kilo takıntısının ve kronik biçimde diyet yapmanın kadınlar arasında en çok duygusal sorunlarla birlikte varlık gösterdiğini, aile, arkadaşlar ve toplumsal baskı nedeniyle kendini ideal olarak adlandırılana uydurmaya çalışmanın çok acı verici bir süreç olduğunu ileri sürer. Bu süreç erkekler için geçerli değildir. Freedman'a göre çocukluktan itibaren erkek çocuklar bedenlerinin etkinliğine, kız çocuklar ise çekiciliğine odaklanarak büyütüldüler. Kadınlar kilolarının ideal olandan ve erkeklerin tercih ettiklerinden daha fazla olduğu yönünde bir eğilim gösterirken erkeklerin büyük çoğunluğu kilolarının ideal ölçülere uygun olduğu inancına sahiptirler (1990: 80-83). İdeal olarak adlandırılan ölçütlerin belirlenmesinde medya da etkin rol oynamaktadır. Johnson, Tobin ve Steinberg'e göre medyada ideal olarak vurgulanan kadın imgesi ortalama bir kadından %15 daha zayıftır ve bu yolla gerçekçi olmayan bir güzellik anlayışı temsil edilmekte ve yaygınlaştırılmaktadır (aktaran Hawkins ve ark. 2004: 36). Attie ve Brook-Gunn'a göre, bu ideal durum ortalama bir kadın vücudu yerine incelik, gençlik ve androjenliğin altını çizmektedir. Medyada yansıtılan bu ideal beden ölçülerine ulaşmak kadınların çoğunluğu için imkansız değilse bile biogenetik olarak çok zordur (aktaran Hawkins ve ark. 2004: 36). Kirstie Alley de sözü edilen baskının altında ezilmektedir. Sağlıklı bir ilişkisinin olmaması duygusal boşluğunu daha da derinleştirmektedir. Birinci bölümde, siyah erkeklerin iri kadınlardan hoşlandıklarına ilişkin önyargıdan hareketle yakınlaştığı kanal yöneticisiyle ve altıncı bölümde on bir (11) yıl önce ölen eşinin ardından kimseyle ilişkiye girmemiş ve duygusal davranış bozuklukları olan, Alley'den oldukça yaşlı, milyoner işadamıyla yaşadığı ilişkiler de ondaki duygusal boşluğu dolduramaz. Birlikte olmayı en çok istediği Kid Rock tarafından arzulanmış olmasına karşın Alley, bundan habersizdir ve böyle bir olasılığı hiç düşünmemektedir. İçinde bulunduğu sektörün dayattığı ölçütleri referans alarak kendine olan güvenini yitirmiştir. Görünümüne ilişkin güvensizlik ile erkeklerle ilişki kuramama hali bir kısır döngü olarak dizi boyunca süregitmektedir.

Dizide kadınların mutsuzluğundan beslenen ve yeterlilikleri sorgulanabilecek diyet yöntemlerine zaman zaman eleştiri getirilir. Dizinin dör-

düncü bölümü her gün bir yenisi çıkan zayıflama yöntemlerini hicveder. Sözde düşünsel ve çevresel olarak küçülmenin zayıflamayı sağladığını öne süren Koi Effect tedavisine başvuran Kirstie Alley bu yöntemden de sonuç alamaz. Altıncı bölümde kendisi de şişman bir erkek olan milyoner Merv Griffin telefonda Alley'e hala şişman olduğunu bütün diyetisyenlerinin de öldüğünü söyler. Bu diyalog aracılığıyla popüler diyetlerin başta yaratıcıları olmak üzere, abartıldığı gibi yararlı olmadığını altı çizilir. Hem bir şöhret hem de bir kadın olarak meslektaşlarının medyadaki ince ideal beden imgeleri Kirstie Alley'nin mutsuzluğunun kaynağıdır ve her yolu denemeye hazırdır. Birinci bölümde John Travolta'nın ona yardımcı olması için numarasını verdiği Quinn Taylor Scott'ı (Kelly Preston) arar. Scott'ın Kirstie Alley'e önerdiği yöntemler pek de alışıldık türden değildir. Ama kendisi bu yollarla arzuladığı ince bedene ulaşmış ve ünlülerin diyetisyeni olmuştur. Scott'ın verdiği ilk öğüt yemekten sonra kustumaktır. Ancak, bunu kaliteli bir kalem ya da yemek çubukları gibi estetik bir şeyle yapması gerektiğini vurgular. Alışıldık yollarla kilo verme konusunda umutsuzluğa kapılan oyuncu banyosunda dekoratif amaçlı bulunan tavus kuşu tüylerinden biriyle ilk denemesini yapar ve başarısız olur. Alley bu başarısız denemenin hemen ardından atıştırmaya devam eder. Alley daha sonraki bölümlerde de Quinn Taylor Scott'tan başka sıra dışı ve son derece sağlıksız zayıflama öğütleri alır. Birinci bölümde kusmanın yanı sıra tütün yiyip mide çeperinde yara oluşturmak, ikinci bölümde laksatif haplar, dördüncü bölümde parazit yutmak Scott'ın önerileri arasındadır. Kendisi de hala bu tür yöntemleri uygulamaktadır. Örneğin, dördüncü bölümde akşam yemeği olarak kağıt mendil yerken görülür. Beşinci bölümde Kirstie Alley'nin uyuşturucu bağımlısı ağabeyi kardeşinin durumuna üzüldüğünü iddia eder. Ona göre, uyuşturucu bu konuda en etkili çözümdür. Kirstie Alley kendisine zayıflamak için önerilen akıldışı tüm yöntemler içinde bir tek buna şiddetle direnç gösterir. Forma girmesinde belki de en çok yardımı dokunacak etkinliklerden biri olan spor yapmak ise yalnızca üçüncü bölümde gündeme gelir. Bu bölümde de spor Kirstie Alley'nin Gwen Stephanie ile tanışabileceği bir araçtır sadece. Zayıflamaya ilişkin tüm bu olay örgüleri ile günümüzde

geçerli olan ideal beden imgesine ulaşmak için kadınların içine düştükleri açmaz eleştirilir.

Uzmanlar söz konusu ideal beden imgesinin var olan diyet yapma eğilimleriyle birleştiğinde yeme bozuklukları salgınına katkıda bulunduğunu ileri sürmektedirler. Stice ve Shaw'a göre de medyanın öne çıkardığı ideal ince bedenler kadınları iki yolla etkilemektedir. Kadınlar ya gördükleri bu imgelerle kendilerini karşılaştırarak özgüvenlerini yitirmekte ve depresyona kadar varacak psikolojik bozukluklar yaşamakta ya da bu ince ideal beden imgelerini benimsemektedir. Üstelik bu bedene ulaşmayla popüler, sevilen, başarılı ve mutlu bir insan olma arasında katıksız bir ilişki olduğuna inanabilmektedirler. Bu imgeye ulaşmak için abartılı diyet yapma, kusma, fazla miktarda laksatif (dışkılama sağlayıcı) kullanma, abartılı beden hareketleri yapma gibi bazı davranış bozukluklarına yönelebilmektedirler (aktaran Hawkins ve ark. 2004: 36). Irving de ince imajlara yönelik özneler gösterildiğinde vücuda yönelik itibar ve saygıda düşük dereceler bulgalandığını belirtmiştir (aktaran Hawkins ve ark. 2004: 37). Bu verilerden yola çıkarak, vücuda yönelik tatminsizliğin derecesinin yeme patolojisinin şiddeti ile kuvvetli bir şekilde ilişkili olduğu çikarsanabilir. Dizide Kirstie Alley bu tür bir açmaza düşmüş bir kadın olarak betimlenir.

KARİYERİNİN PEŞİNDE KOŞAN KİRSTİE ALLEY

Gösteri dünyasının parlak kişilikleri, şöhretler izler kitlelerine göre olağanüstü, sorunsuz ve her zaman özenilen yaşamlar sürmektedirler. Oysa sistemin işleyişi açısından bakıldığında şöhret olmak, daha da önemlisi şöhret olarak kalmak, çok güçtür. Bir adayın şöhrete kavuşması pek çok aşamadan geçmesini gerektirir ve bu süreci etkileyen pek çok dinamik bulunmaktadır. Butler, yıldızın imgesinin ekonomik, ideolojik ve psikolojik bağlamlarda ele alınabileceğini vurgular (2000:118). Dyer da yıldız olgusunu kendi kültürel, tarihsel ve ideolojik bağlamında görülmesi gerektiğini ileri sürer (1986: 19). Şöhret adayının bir meta olarak taşıdığı ekonomik değer onu zirveye çıkartacak en önemli itici güçlerden biridir. Sinema, televizyon ve müziğin kapitalizmle birlikte sektörleşmesi, büyük yatırımların yapılması, gelişen endüstriyel donanım ve atılımlar, tektipleşen

sistem ünlülerin meta olarak sunulmasına yol açmıştır. Başka deyişle, anılan sistem fabrikasyonudur; şöhretin belli bir standartta üretimine ve tüketimine dayalıdır. Dolayısıyla ünlü kişi, reklamı yapılacak, pazarlanacak belli tipleri canlandırarak somut özelliklere sahip olmalıdır (Dyer 1986: 11). Tüm bu süreç içinde aday, şöhrete ve metaya dönüştürecek en önemli şeyi görünümüdür. Öyle ki Branston, şöhretlerin bebeklerinin yapılmasının, seslerinin filmlerde kullanılmasının çağdaş dünyanın koşullarında şöhretin bedenini pazarlamanın yolları arasına girdiğini ileri sürer (2000: 110). Kirstie Alley de kariyerinin başında, buğulu ses tonu, çekici görünümüyle izleyicilerin beğenisini kazanmıştır. Hala, çekici bir ünlü olarak anılmaktadır (http://www.kcweb.com/super/k_alley.htm). Ancak, zaman içinde şöhrete kavuştuğu görünümünü kaybetmiş ve özellikle 1990'ların sonundan itibaren şişman bir kadın olmuştur. Başka deyişle, belki de bir şöhret olarak başına gelebilecek en kötü şey gerçekleşmiş, kendisini şöhrete ulaştıran, meta değeri olan imgesini kaybetmiştir.

Fat Actress dizisinde Kirstie Alley özel yaşamında olduğu kadar kariyerinde de yeniden parlak günlerine kavuşmayı düşlemektedir. Ancak, her koşulda zayıf ve albenili olması gerekmektedir. Çekicilik şöhretli insanları ayakta tutan en temel özelliklerden biridir. Seguela'nın deyişiyle, "Yaşı ve cinsiyeti ne olursa olsun, starların ortak paydası ve günlük ekmeği hoş gitmektir. Ve onun uğruna her şeye izin verir" (1991: 57). Hoşa gitmenin ölçüsü ise neredeyse her zaman güzel, hoş bir görünüme sahip olmaktır. Ne var ki, daha önce de vurgulandığı gibi görünüm kadın erkek tüm şöhretler için önemli olmakla birlikte hem toplumun genelinde hem de gösteri dünyasının işleyişinde kadından görünüm konusunda beklenenler çok daha fazla ve eşitsizdir. Dizinin ilk bölümü bu konu üzerine odaklanır.

İlk bölüm, daha sonra her bölümde yinelenen büyük bir bahçe içindeki gösterişli, büyük ve bakımlı bir evin genel çekim görüntüsüyle açılır. Ardından kamera, evin gösterişli uyumlu büyük bir banyonun içinde çevrinir. İzleyiciye gösterilen bu ihtişamla Alley'nin evinde bulunduğu hissettirilir. Çünkü gösterilen, şöhretli bir kişiye yakışacak, şöhretli bir kişinin sahip olabileceği nitelikte bir evdir. Refah dü-

zeyi, ünlüler için önemli bir ölçüttür. Şöhretli bir kişi için sadece geçim düzeyinin üstündeki bir gelir bile ilginin odağı olması için yeterlidir. Son model bir otomobil, lüks bir ev, yüksek maliyetli bir sahne kostümü, ünlü bir modacıdan giyinmek, son projesinde aldığı ücret dikkatleri çeker ve ilginin odağı olmak şöhretli kişinin imgesinin pekişmesine yol açar (Yüksel 2001: 26). Kamera çevrinirken çerçeveye Kirstie Alley girer. Buraya kadar tüm koşullar bir şöhretin ihtişamına uygundur. Koşullara uymayan tek şey Alley'nin görüntüsüdür. Kirstie Alley ipek sabahlık ve geceliğinin içinde olduğu halde, banyosunda, baskülün önündedir. Tartılır ve gördüğü şey onu ağlama krizine sokar. O sırada çalan telefonu ağlayarak yanıtlar. Arayan menajeri Sam'dir. Ona ünlü diyetisyen Jenny Craig'in televizyon programına çıkabileceğini söyler. Alley öfkeyle telefonu kapatır ve ağlamaya devam eder. O sırada başka bir telefon gelir. Telefondaki kişi kendini John diye tanıtır. Ancak, Alley pek de kendinde değildir ve ağlayarak ölmek üzere olduğunu, yardım etmesini söyler. Bir sonraki planda Alley lüks otomobilinin içinde büyük boy hamburger yemektedir. Bu sırada menajeri tekrar arar ve Jenny Craig'in programını önererek onu kırmak istemediğini vurgular. Alley'nin menajeri ile yaptığı görüşme gösteri dünyasının görünüm konusundaki eşitsiz uygulamalarına işaret eder. Kirstie Alley kendi programını yapmak istemektedir ama önünde bazı engeller vardır:

Alley: Aktristim, oyuncuyum, televizyon oyuncusu! Mesleğim bu benim ve kendi programım olsun istiyorum!

Menajer: Kendi programının olması için zayıflaman gerek.

Alley: Neden kendi programım olduktan sonra zayıflayamıyorum?

Menajer: İşler böyle yürümüyor.

Alley: John Goodman'a baksana, onun şovu var! Ya Jason Alexander? Bowling topuna benziyor ama kendi şovu var! Peki, o (James Gandolfini'yi kastederek) James Gadol... şey... fino'ya ne dersin? Balina gibi. Benden çok çok daha şişman!

Menajeri: Onların hepsi erkek.

Alley: Ben de erkeği oynayabilirim. Ben bir oyuncuyum.

Kirstie Alley pek çok ödül almış yetenekli bir oyuncudur. Ancak, yetenek şöhretin devamı için gereken tek şey değildir. Yetenek kavramını, etkileyici bir ses ve duruş, kamera önünde rahat olma, oyunculuk yapabilme, fotojenik bir görünüm, cinsel çekicilik ve etkili bir kişilik olarak tanımlamak olanaklıdır (Jarvie 1970: 146). Tüm bunların arasında cinsel çekicilik şöhrete en önemli ayrıcalığı sağlamaktadır. Kuşkusuz, oyunculuk yeteneği ya da güzel bir sese sahip olmak da şöhreti değerli kılar. Ancak, yetenekle donatılmamış olduğu halde şöhret olmuş ya da çok yetenekli olduğu halde ünlenememiş pek çok kişi bulunmaktadır. Çoğu zaman bu kişiler arasındaki en büyük ayırım dış görünümünden kaynaklanır. İyi oyunculuk ya da iyi şarkı söyleme yeteneği şöhreti garantileyen özellikler olarak değil, şöhret olma yolunda olumlu katkıda bulunan birer nitelik olarak düşünülebilir.

Kirstie Alley, evine döndüğünde polislerin bahçesinde olduğunu görür. John Travolta telaş içinde yanına gelir. Kirstie Alley'e bir şey olduğunu düşünmüştür. O zaman Alley'nin banyosunda ağlayarak telefonda konuştuğu kişinin Travolta olduğu anlaşılır. Travolta onun "*Ölüyorum. Yardım et.*" sözünü ciddiye almış ve paniğe kapılıp polise haber vermiştir. İki eski dost sarılıp konuşmaya başlarlar. Aralarındaki diyalogla daha önce üç filmde oynadıkları izleyiciye hatırlatılır. Sözü edilen bu üç film *Look Who's Talking* ve devam filmleridir. 1989 yılında çok düşük bir bütçeyle çekilmesine karşın çok iyi bir hasılat getiren filmde Alley ve Travolta başrolde oynamışlardır. Film çekildiğinde Alley kariyerinin en parlak dönemini yaşamaktayken John Travolta düşüştür. Şimdi işler tam tersine dönmüştür. Travolta da ilk parladığı *Saturday Night Fever* (1977) ya da *Grease*'deki (1978) görünümünde değildir artık. Ama gösteri dünyası ona daha insafli davranmış ve Travolta adeta anka kuşu gibi defalarca kullerinden doğmuştur. Özellikle aksiyon, gerilim filmlerinin aranan oyuncusudur. Alley'e yeni bir John Woo filminde oynayacağını söyler. Kirstie Alley istekle kendisinin de oynamak istediğini, küçücük bile olsa bir rolün olup olmadığını sorar. Ama sahip olduğu görünümle böyle bir şans yoktur. Travolta kilo vermesine yardımcı olacak birinin adını vererek oradan

ayrılır. Kirstie Alley başka çaresinin olmadığı-
nın farkındadır. O, geçmişte sahip olduğu gücü
geri istemektedir. Bir şöhretin, yıldızın, gücü-
nün asıl kaynağı fiziksel albenisi, çekici tavır-
ları, toplumsal ve kültürel olarak tanımlanmış
güzellik/yakışıklılık kalıplarına uygunluğudur.
Bir toplum üzerinde etki sahibi olmak, o top-
lumu peşinden sürüklemek ölçü alındığında bu
nitelikler küçümsenebilir. Oysa bunlar popüla-
ritenin sonsuzlaşmasında ya da yitip gitmesin-
de çok önemli bir yere sahiptir. “Toplumun
beklentilerini fiziksel görünüm ve albeni açı-
sından karşılamak görüldüğünden çok daha
önemlidir” der Dyer (1986: 15). Sürekli devin-
en bir yapıya sahip olan toplum süreç içinde
değişir, gelişir, başkalaşır. Toplumsal yapı de-
ğiştikçe güzellik ve çekicilik kalıpları da de-
ğişir. Bu değişim toplumun ünlülerden beklenti-
lerini de etkiler. Ne var ki şişmanlık, ne ciddi
bir oranda obesite nüfusuna sahip Amerika
Birleşik Devletleri’nde(3) ne de dünyada be-
nimsenebilecek bir imge değildir. Hafif toplu
ünlülerin, özellikle de kadınların, gösteri dün-
yasında varlıklarını sürdürmeleri güçtür.
Gauntlett, moda sektöründe zayıf kadın model-
lerin artık iş bulamadıklarını belirtir. Moda
dünyasının yanı sıra Hollywood’a ve gösteri
dünyasının diğer alanlarına yayılan geçerli
beden imgesi artık ‘bir deri bir kemik’ (skinny)
görünümdür. Bunu kırmaya yönelik kimi giri-
şimler olsa da yayıncılara göre dergileri sattıran
kapaktaki bu popüler imgeye uygun kadın gö-
rüntüleri olmaya devam edecektir (2002: 194-
195). Kirstie Alley bu anlamda artık tercih
edilmeyecek bir imgeye sahiptir, unutulmuştur.
Dizinin dördüncü bölümünde Koi Effect teda-
visi için evine davet ettiği cücelerle tartışır.
Tartışma sırasında Alley “Ben bir yıldızım”
der. Cücelerden biri, Alley’nin de dediği gibi
kırıcı bir biçimde “Hayır, yıldızdın” der, “Ar-
tik değilsin”. “Yıldız, çabuk benimsenen, ça-
buk yüceltilen ve çabuk unutulabilecek bir
üründür” (Yüksel 2001: 31) Kirstie Alley de en
azından gözden çıkarılmış bir şöhrettir. Hala
toplumun ilgisini çekmektedir. Ancak, hakkın-
da yapılan haberler kariyerini destekleyecek
nitelikte değildir. Alberoni’ye göre “yıldız kol-
lektif dedikodunun nesnesidir” (Alberoni 1979:
85). Ünlülere ilişkin hemen herşey toplumun
ilgisini çeker. Dizinin ikinci bölümünde Al-
ley’nin iş görüşmesine gittiği yerin garsonları
tarafından hamile olduğu düşünülür ve bu söy-
lenti, müşterilere, iş görüşmesi yaptığı yönet-

men McG’ye ve en sonunda magazin muhabir-
lerine kadar yayılır. Alley restorandan tekerlek-
li sandalyede ve ambulansa bindirilerek uzak-
laştırılır. Alley de bu dedikoduyu, biraz da gö-
nüllu olarak, kabul eder. Sonuçta bu dedikodu
onun görünür olmasını sağlamıştır. Benzer bi-
çimde görünür olmak, toplumun gündemine
yerleşmek için son dönemlerin popüler şarkıcı-
larından Gwen Stephanie ile tanışmaya çalışır.
Audrey Hepburn gibi yardım etkinliklerinde
bulunmak ister. Ama hiçbirinde başarılı ola-
maz. Kirstie Alley’nin tek ilgi çektiği nokta
kilosudur. Magazin dergilerinde hep şişmanlığı
üzerine yazı çıkmasından ya da makarna yer-
ken fotoğrafının çekilmesinden yakınır. Yö-
netmen McG ile yaptığı görüşme sonrası söze
Charlie’nin Melekleri III’te rol alır. Ama orada
da tıpkı kendisi gibi unutulmuş ve deforme
olmuş meleklerden birini oynamaktadır.

Dizide gösteri dünyası ve ünlülere ilişkin başka
eleştiriler de yer alır. Kirstie Alley’nin yardım-
cılarında Eddie kısa bir film çekmiştir. Aynı
zamanda oyuncu olmak da istemektedir. Bir
biçimde ünlü olmak için yapamayacağı şey
yoktur. Kirstie Alley’nin otomobiliyle kaza
yapar. Çarptığı araç eski oyuncu yeni ajans
sahibi Melissa Gilbert’a aittir. Eddie böyle bir
olaydan bile kendine bir çıkış yolu arar. Car-
men Electra’yı takip eder, Mayim Bialik’le
birlikte olur, Alley’e Merv Griffin’in telefonu-
nu bağlarken de Griffin’le iş bağlantısı kurma-
ya çalışır. Griffin’in öğüdü oldukça anlamlıdır:
*“Telefona en son çıkan en önemli kişidir. Şov
dünyası budur. Herşey gösteridir”*. Kuşkusuz
Griffin’in sözünü ettiği yapay ilişkiler üzerine
kurulu, yapay bir ortamdır. Kendi içinde acı-
masız kuralları vardır. *Telefona en son çıkacak
kişi olmak* güçtür. En son çıkan kişi olarak
kalmaksa daha da güçtür.

Dizide gösteri dünyasına yöneltilen eleştiri
noktalarından biri de günübirlik ilişkilere yöne-
lidir. Kendini Kid Rock’a adayın Alley’nin
tüm hedefi, daha önce de vurgulandığı gibi,
onunla birlikte olmaktır. Alley, gerçek yaşa-
mında da milyoner bir yapımcı ve işadamı olan
Merv Griffin’in davet ettiği partide, kurmaca
bir karakter olan milyoner bir işadamıyla, John
McGuire ile tanışır. On bir (11) yıldır kimseyle
birlikte olmayan McGuire Kirstie Alley’e adeta
tutulur. Birlikte olurlar. McGuire ona son dere-
ce pahalı takılar armağan eder. Alley için

McGuire aniden müthiş bir sevgili olur. Kid Rock'ı tamamen unuttur. Öyle ki McGuire ile evlilik hayalleri kurar. Ancak, McGuire'nin duygusal bozuklukları vardır ve Alley'i terk eder. Alley aniden Kid Rock'a olan aşkını *anımsar* yine onu düşlemeye başlar. Gösteri dünyasındaki ilişkilerin derinliksizliğine ilişkin bir başka gönderme üçüncü bölümde yer alır. Alley yanlışlıkla gittiği parkta eski sevgilisi Steven Raymond Wilcox (Michael Wisema) ile karşılaşır. Bu park, eşcinsellerin buluşup, ilişkiye girdikleri bir mekandır. Ne olduğunu kavrayamaz. Polis baskınından sonra eşcinsellerle birlikte gözaltına alınır. Eski sevgilisinin eşcinsel olduğuna bir türlü inanmaz. En sonunda "Madem eşcinselsin neden benimle iki yıl birlikte yaşadın?" diye sorar Alley. Aldığı yanıt ilginçtir. Steven onun erkek olduğunu düşünmüştür. Viski sesi olarak da adlandırılan buğulu, gırtlaktan gelen ses tonu ve uzun boyu belki de Steven'in böyle düşünmesine yol açmıştır. Ama iki yıl boyunca ne Alley onun eşcinsel olduğunu ne de o Alley'nin kadın olduğunu anlayamayacak kadar sığ bir ilişki yaşamışlardır.

Kirstie Alley dizinin yedinci ve son bölümünde NBC televizyonu ile yirmi milyon dolarlık anlaşma yapmayı başarır. Ancak bu ne onun yetenekleri ne de görünümü sayesinde elde ettiği bir başarıdır. İlk bölümde yakınlaştığı televizyonun geliştirme müdürü Max'in arkasına attığı şaplak Alley'nin menajeri tarafından Jeff Zucker'a aktarılır ve Alley'e şiddet uygulandığı ima edilir. Tazminat davasından korkan Zucker, anlaşma yapmaya söz verir. Nihai görüşme son bölümde Kirstie Alley'nin evinde yapılır. Yardımcılarına güvenemeyen Zucker görüşmeye kendisi gider. Alley onu banyosunda, küvetin içinde, köpüklerin arasında kabul eder. Bir sonraki çekimde Zucker Alley'nin sabahlığını giymiş, elinde giysileri, çılgınlık atarak evden kaçarken görülür. Alley bir biçimde anlaşma yapmıştır. Gösteri dünyasının sıra dışı uygulamalarından birine daha tanıklık edilir. Kariyerinde *başarıyı* elde eden Alley, yeni dizisi için planlar yapmaya, parti hazırlıklarına başlar. Hayatında herşey yoluna girmiş gözükmektedir. Kid Rock için de hayaller kurmaya başlar yine. Oysa, kendisini çok beğendiğinden habersiz olduğu Kid Rock'la, o çok arzu ettiği ilişkiye kavuşamayacaktır. Kid Rock, sözde diyetisyen Quinn Taylor Scott'la

evlenmiştir. Bu son gelişme de oldukça anlamlıdır. Hollywood silikonu taktırmış siskalardan bıktığını söyleyen Kid Rock, tamamıyla bu tanımlamanın içinde yer alan Quinn Taylor Scott'la evlenmiş ve tercihini sistemin sundukları arasından yapmıştır. Bu imgenin dışındakilerin şansının olmadığı dolaylı yoldan vurgulanır. Alley çılgına döner. Kendinden geçerken bir daha asla şişman olmayacağına ant içer. Dizi bu yeminle sona erer.

SONUÇ

Kirstie Alley'nin Brenda Hampton'la birlikte tasarladığı, yazdığı, yapımcılığını üstlendiği ve başrolde oynadığı yedi (7) bölümlük televizyon dizisi *Fat Actress* gösteri dünyasında kadın ve erkeklere yönelik eşitsiz ve cinsiyetçi uygulamalara dikkat çekmesi açısından önemli bir yapımdır. Ne var ki, yapımdan sonraki süreç ile, başka deyişle, Kirstie Alley'nin gerçek yaşamı ile dizide eleştirdiği meseleler arasında paradoksal bir boyut bulunmaktadır. Kirstie Alley diziden sonra Jenny Craig'in zayıflama programına katılmış ve dört beden küçülmüştür. Bir anlamda dizide ettiği yemini yerine getirmiştir. Kuşkusuz, sağlıklı bir yaşam için belli bir kilonun üstü risk taşımaktadır. Ancak, çok açıktır ki Kirstie Alley gösteri dünyasının alışıldık çarklarına boyun eğmiştir.

Anne Hole, İngiliz kadın komedyen Dawn French üzerine yaptığı çalışmada, komik şişman kadın stereotipinin, aptal sarışın kadın stereotipinden çok daha fazla potansiyele ve çok daha güçlü bir sese sahip olduğunu ileri sürer. Ona göre şişman kadın özgürleşmiş kadındır. Diğer kadınların yaptığı domestik şeyleri yapmak zorunda değildir. Yeterince şişmansa modayı takip etmesi gerekmez. Saatlerini güzellik merkezlerinde geçirme ihtiyacı duymaz. Hatta, annelik bile daha düşük bir olasılıktır. Tüm bunlar, şişman kadını özgürleştiren, rahatlatan yönlerdir. Ancak, toplumsal baskı kadınlar için daha belirleyicidir. Şişmanlığı kabullemek ya da şişmanlığın potansiyelini sonuna kadar kullanmak görüldüğü kadar kolay değildir. Şişman bir kadın komedyen olan Dawn French tekrar yaşama şansı olsa, geçimini komedyen olarak değil, olağanüstü bir model olarak kazanmak istediğini söyler. Toplumsal değerler açısından model olmak komedyen olmaktan çok daha iyi bir şey olarak algılanır.

French'in kendi bedenini ve mesleğini algılayışı bu değerlerden bağımsız olamamaktadır. Hole'a göre bu yaklaşım, çağdaş dünyada kadının başarısının fiziksel ve seksüel arzulanırlılığı ile eşgüdümlü algılanmasından ve geçerliliğinin buna bağlı kılınmasından kaynaklanmaktadır (2003: 318-321). Günümüzün güçlü postmodern söylemleri, hayal edilen genetik ütopyalara ulaşmak için yapılan girişimlerin kutsanması, sonsuz değişkenlikten duyulan mutluluk ve yaşlanmak ya da engelli olmak gibi doğal sınırlamaların büyük oranda inkar edilmesi anlamına gelmektedir. Belki de bu durum çağımızda en çok yıldız ve şöhretler için geçerliliğe sahiptir. Yıldız imgesi yapıtı bir içeriğe sahiptir. Estetik ya da dijital müdahaleler yıldızın, şöhretin yaşlanmak, hastalanmak, kilo almak gibi insani içerimlerini ortadan kaldırmaktadır (Branston 2000: 128). Kirstie Alley, dizisi aracılığıyla bu sisteme eleştiri getirmiş ama daha sonra gerçek yaşamda sistemin arzu ettiği, aslında yapıtı olan beden imgesine kavuşarak, boyun eğmiştir. Dizide sözünü ettiği şişman erkek oyuncuların hiçbiri benzer bir gayret içine girmemiştir. Üstelik onlara biçilen yalnızca komedyenlik değildir. Kirstie Alley'nin dizi sonrası geçirdiği bu evrimin düşündürdükleri de yine sistemin cinsiyetçi ve eşitsiz uygulamalarını ortaya koymaktadır.

NOTLAR

(1) Richard Dyer, John Ellis, Barry King gibi yıldız olgusu üzerine çalışan kuramcılar çalışmalarında sinema sektörüne ve film oyuncularına odaklanmaktadır. Bu yaklaşım yıldız olgusuyla sinema arasındaki organik bağı ortaya koymaktadır. Ayrıca, Jimmie L. Reeves'in "Television Stardom-A Ritual of Social Typification and Individualization" (Media, Myths, and Narratives-Television and the Press, 1990) isimli çalışmasında ya da Denise Mann'ın "The Spectacularization of Everyday Life: Recycling Hollywood Stars and Fans in Early Television Variety Shows" (Star Texts-Image and Performance in Film and Television, 1991) isimli çalışmada televizyon ve film yıldızlığının farklı boyutları ortaya konmaktadır.

(2) İronik biçimde *Terms of Endearment* (1983) filminin başrol oyuncularından, üç kez Oscar'a aday gösterilen (biri de yine bu filmdeki performansıyla ilgilidir) Debra Winger

30'lu yaşlarından sonra tam da sözü edilen eşitsizliklerden dolayı oyunculuğu bırakmıştır. Kendisi de oyuncu olan Rosanna Arquette, Winger'ın bu kararından yola çıkarak *Searching For Debra Winger* (2002) isimli belgeseli yapmıştır. Belgeselde Debra Winger'ın yanı sıra Jean Fonda, Whoopi Goldberg, Melanie Griffith gibi sektör için 'yaşını almış' kadınlarla söyleşiler yapılmış ve cinsiyetçi bakış açısına eleştiri getirilmiştir.

(3) A.B.D için %26 ile dünyada en sık obezite hastalığı olan ülke olarak bildirilmektedir. A.B.D'de 12.5 milyon hasta olduğu kabul edilmektedir. Bu gruptan 4 milyonunun ciddi obezite olduğu kabul edilmektedir. Avrupa'da oranlar bu kadar yüksek değildir. %7 (Fransa)-%18 (İngiltere) arasında bildirilen oranlar belirtilmektedir. Yapılan tahminler A.B.D. nüfusunun %100'ünün 2030 yılında obez olacağını öngörmektedir. <http://www.cerrahisayfasi.com/siklik.htm>

KAYNAKLAR

Alberoni F (1979) *The Powerless 'Elit': Theory and Sociological Research on the Phenomenon of the Stars*, Sociology of Mass Communication, Ed. by: Denis McQuail, Penguin Books, England, pp. 75-99.

Baudrillard J (2002) *Simgesel Değiş Tokuş ve Ölüm*, Oğuz Adanır (çev), Epsilon Yayınları, İstanbul.

Berg A S (2005) *Katharine Hepburn'un Hatırladıkları*, Epsilon Yayınları, İstanbul.

Berger J (1986) *Görme Biçimleri*, Yurdanur Salman (çev), Metis Yayınları, İstanbul.

Biography for Kirstie Alley <http://www.imdb.com/name/nm0000263/bio>

Branston G (2000) *Cinema and Cultural Modernity*, Open University Press, Buckingham.

Butler G J (2000) *The Star System and Hollywood*, American Cinema and Hollywood: Critical Approaches, J Hill and P Church Gibson (eds), Oxford, London, 116-127.

Coward R (1989) *Kadınlık Arzuları*, Alev Türker (çev), Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

Dyer R (1986) *Stars*, BFI Pub. Co. London.

"Fat Actress-İki Kere Kirstie", CNBC-e Dergi, Ekim 2005, Sayı 69, s.40-41.

Faucoult M (1994) Dostluğa Dair-Söyleşiler, Cemal Ener (çev), Hill Yayınları, İstanbul.

Freedman R (1990) Bodylove-Learning to Like Our Looks and Ourselves, Harper&Row, USA.

Gauntlett D (2002) Media, Gender and Identity, Routledge, London.

Hawkins N, Richard P S, Granley H M, Stein D M (2004) The Impact of Exposure to the Thin-Ideal Media Image on Women, Eating Disorders, 12, 35-50.

Hole A (2003) Performing Identity: Dawn French and the Funny Fat Female Body, Feminist Media Study, 3 (3), 315-328.

Jarvie I C (1970) Towards a Sociology of the Cinema-A Comparative Essay on the Structure and Functioning of a Major Entertainment Industry, Routledge & Kegan Paul, London.

Özden Z (2004) Film Eleştirisi-Film Eleştirisinde Temel Yaklaşımlar ve Tür Filmi Eleştirisi, İmge Kitabevi, Ankara.

Roberts G and Wallis H (2001) Introducing Film, Arnold, London.

Seguela J (1991) Hollywood Daha Beyaz Yıkar, Afa Yayınları, İstanbul.

Sexy Women Celebrities - Kirstie Alley http://www.kcweb.com/super/k_alley.htm

Willis S (1993) Gündelik Hayat Kılavuzu, Ak-su Bora-Asuman Emre (çev), Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

Yüksel N A (2001) Tarkan-Yıldız Olgusu, Çivi Yazıları, İstanbul.